

Rastlinné stravovanie na Slovensku v roku 2019

17.9.2020 v Bratislave

Výskumnú správu “Rastlinné stravovanie na Slovensku v roku 2019”, zverejnenú dňa 17. Septembra 2020, vypracoval pre projekt Jem pre Zem:

Marian Milec

Email: marian.milec@jemprezem.sk

Tel.: +421 948 847 652

Jem pre Zem

Web: www.jemprezem.sk

Email: info@jemprezem.sk

LinkedIn: www.linkedin.com/company/jem-pre-zem/

Facebook: www.facebook.com/jemprezem

Instagram: www.instagram.com/jemprezem

Úvod

Projekt Jem pre Zem prináša analýzu prieskumu rastlinného stravovania a nákupného správania sa na Slovensku, ktorá ukázala rastúci trend znižovania spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov na Slovensku.

Cieľom prieskumu bolo zmapovať rastúci trend rastlinného stravovania na Slovensku. Zameriavali sme sa preto najmä na oblasti znižovania spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov - ako mäso, mliečne výrobky, či vajcia - a nákupného správania domácností na Slovensku. Výsledky prieskumu poukázali na rastúci trend znižovania spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov na Slovensku a po prvýkrát ukázali podiel domácností, ktoré nakupujú rastlinné alternatívy mäsa, syrov a mliečnych výrobkov.

Prieskum rastlinného stravovania na Slovensku vykonala pre projekt Jem pre Zem, ktorý sa venuje rozvoju rastlinného stravovania na Slovensku, agentúra Focus. Dotazovanie prebiehalo osobne v dňoch 2.12.-9.12. 2019 na vzorke 1008 respondentov, starších ako 18 rokov.

Znižovanie spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov

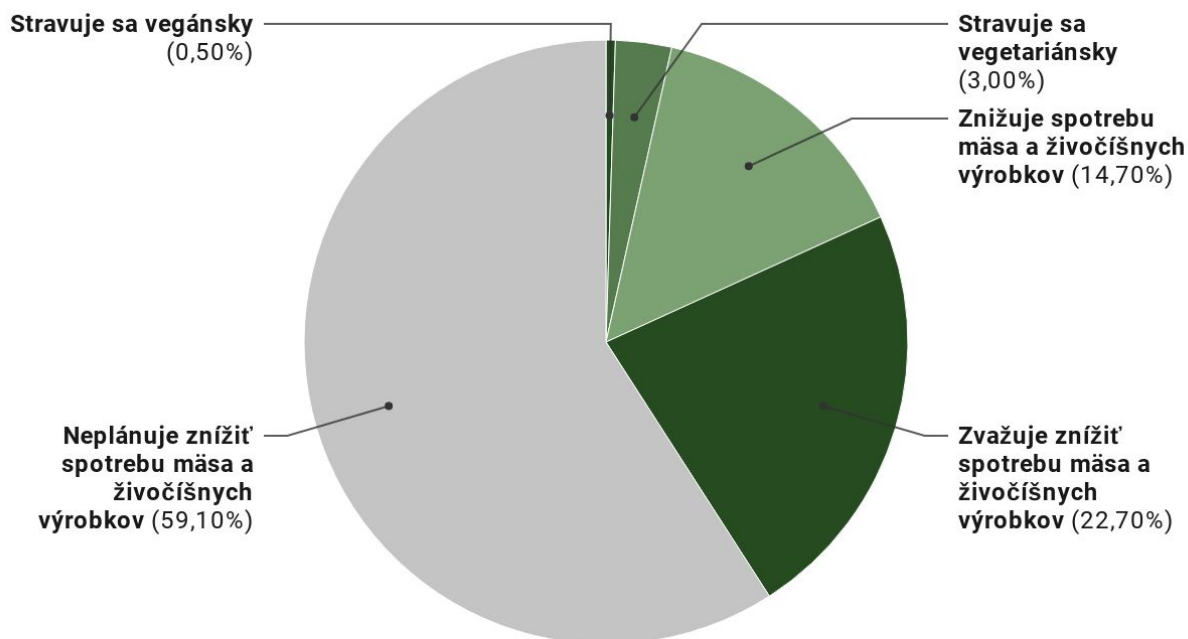
V tejto časti prieskumu respondenti/ky odpovedali na otázku: „Ktoré z nasledujúcich tvrdení najlepšie vystihuje Vaše súčasné stravovanie?“ s možnosťami:

- „Som vegán/ka.“
- „Som vegetarián/ka.“
- „Konzumujem mäso a živočíšne výrobky, ale postupne znižujem ich spotrebu.“
- „Konzumujem mäso a živočíšne výrobky, ale zvažujem, že ich budem v budúcnosti konzumovať menej ako je tomu dnes.“
- „Konzumujem mäso a živočíšne výrobky, ale neuvažujem o tom, že ich budem v budúcnosti konzumovať menej ako je tomu dnes.“

Prieskum ukázal, že v roku 2019 už **40,9 % ľudí znižovalo alebo zvažovalo znížiť svoju spotrebu živočíšnych výrobkov**. V roku 2017 to bolo 32,3 % ľudí a za dva roky tak tento segment vykázal viac než 26% rast. V roku 2019 sa **0,5 % respondentov/tiek stravovalo vegánsky, 3 % vegetariánsky, 14,7 % znižovalo svoju spotrebu živočíšnych výrobkov a ďalších 22,7 % zvažovalo svoju spotrebu znížiť**. Pričom v roku 2017 sa 0,4 % stravovalo vegánsky, 1,4 % vegetariánsky, 13,2 % znižovalo svoju spotrebu živočíšnych výrobkov, a 17,3 % zvažovalo znížiť svoju spotrebu.

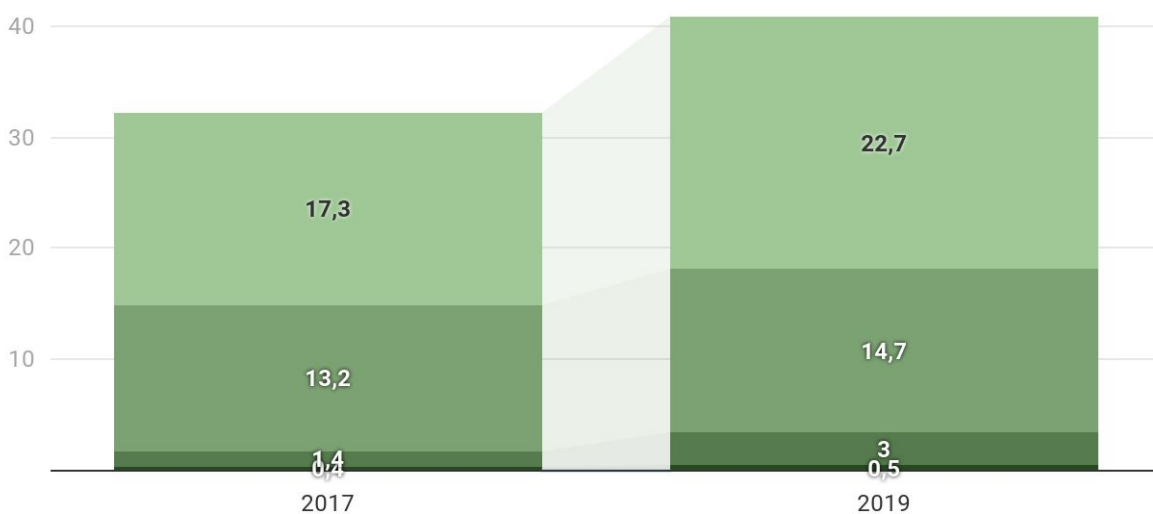
Konzumácia mäsa a živočíšnych výrobkov

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS • Vytvorené pomocou Datawrapper

Konzumácia mäsa a živočíšnych výrobkov - 2017-2019

■ Stravuje sa vegánsky ■ Stravuje sa vegetariánsky ■ Znižuje spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov
■ Zvažuje znížiť spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov

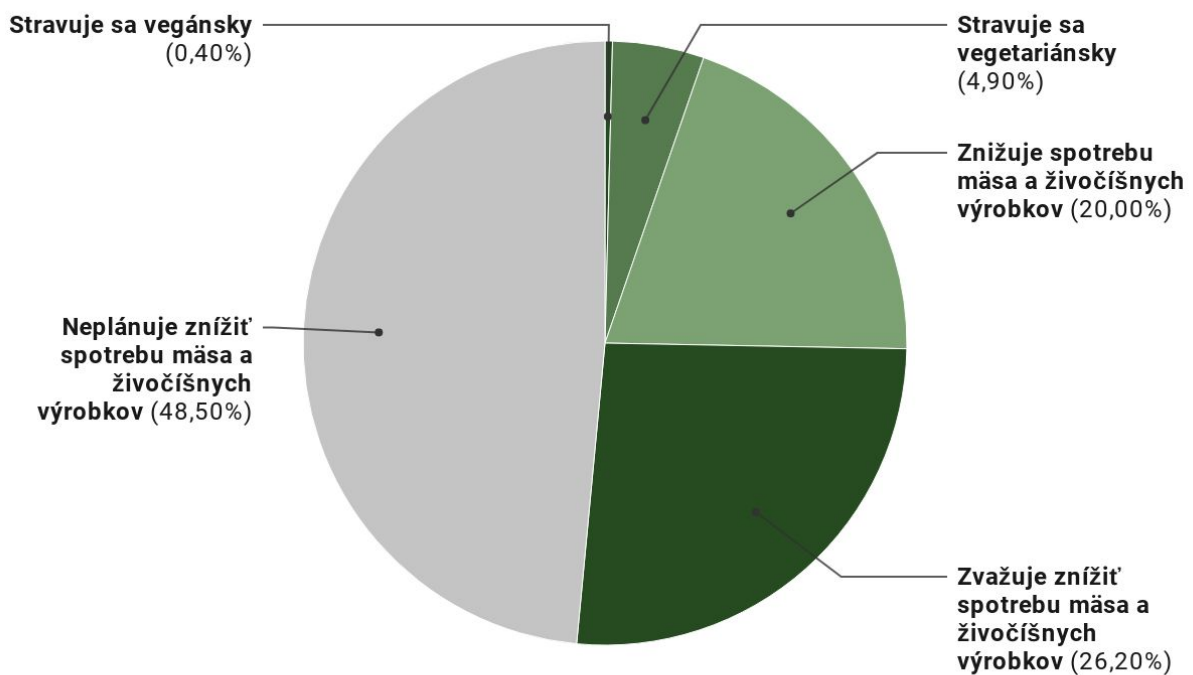

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS • Vytvorené pomocou Datawrapper

Najvýraznejšie rozdiely v stravovacích preferenciách boli medzi mužmi a ženami. Viac než polovica žien (51,5 %) uviedla, že už svoju spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov znižuje alebo zvažuje znížiť. Pričom 0,4 % zo žien boli vegánky, 4,9 % boli vegetariánky, 20 % znižovalo spotrebu, a a 26,2 % zvažovalo znižovanie spotreby.

Konzumácia mäsa a živočíšnych výrobkov - ženy

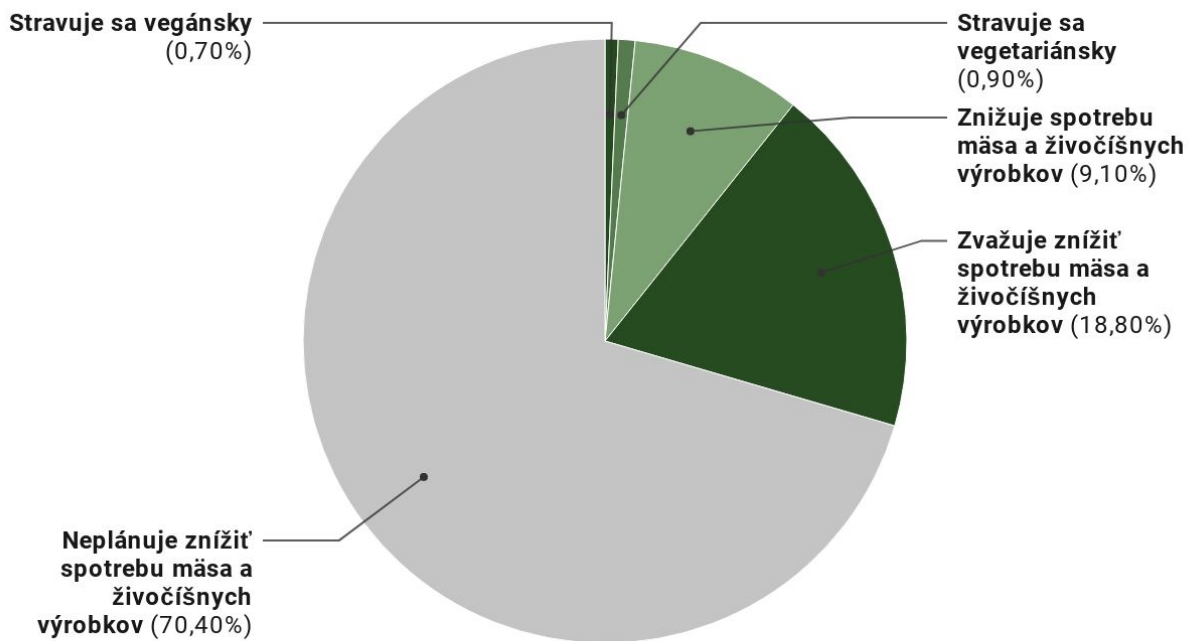

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS, 2019 • Vytvorené pomocou Datawrapper

Z mužov svoju spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov znižovalo alebo znížiť zvažovalo 29,6 %, pričom 0,7 % bolo vegánmi, 0,9 % vegetariánmi, 9,1 % znižovalo spotrebu a 18,8 % ju znižovať zvažovalo.

Konzumácia mäsa a živočíšnych výrobkov - muži

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS • Vytvorené pomocou Datawrapper

Z vekových skupín v znižovaní spotreby živočíšnych výrobkov vedú ľudia vo veku 18 až 24 rokov, z ktorých až 9,5 % uviedlo, že sa stravuje vegetariánsky a ďalších 21 % že už znižuje svoju spotrebu. V súhrnnej kategórii ľudí znižujúcich alebo zvažujúcich zníženie spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov sú však výsledky medzi skupinami 18 - 24 rokov, 25 - 34 rokov, a 35 - 44 rokov porovnateľné a pohybujú sa tesne nad hranicou 45 % všetkých opýtaných.

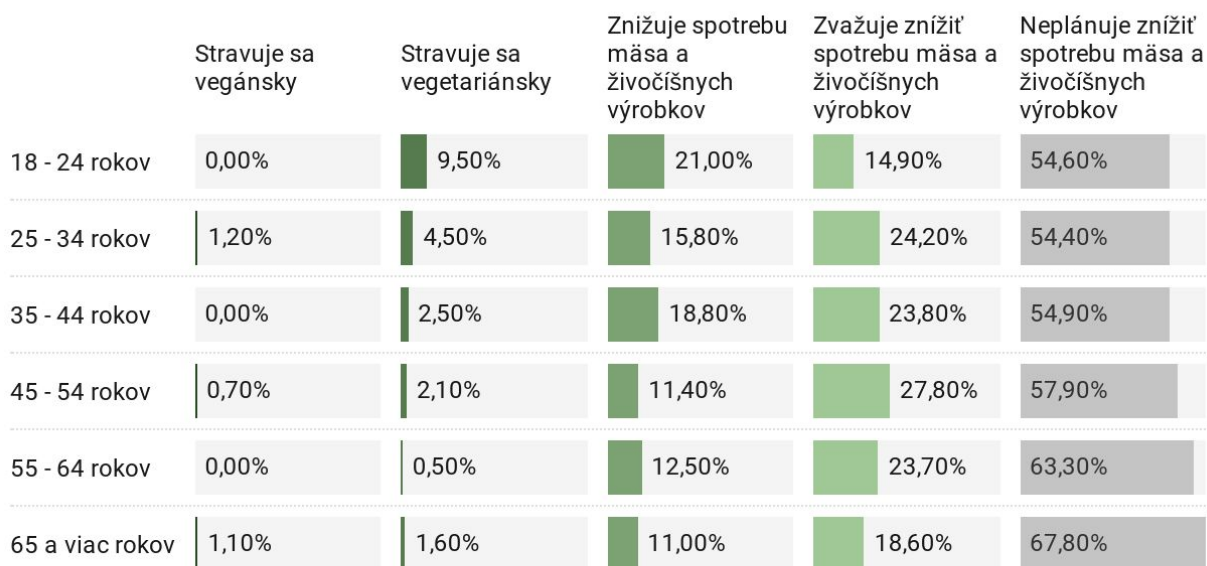
Najvyššie podiely ľudí znižujúcich alebo zvažujúcich zníženie spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov možno nájsť aj medzi študentmi a študentkami (48,1 %). Z nich 8,6 % bolo vegetariánmi/kami, 23,7 % znižovalo spotrebu a 15,8 % zvažovalo znižovanie spotreby. Rovnako medzi vzdelanostnými kategóriami dominovali v znižovaní spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov ľudia s ukončeným vysokoškolským vzdelaním (47,9 %), pričom 1,5 % z

nich sa stravovalo vegánsky, 3,3 % vegetariánsky, 18,3 % znižovalo spotrebu, a 24,8 % zvažovalo znižovanie spotreby.

Konzumácia mäsa a živočíšnych výrobkov podľa veku

■ Stravuje sa vegánsky
 ■ Stravuje sa vegetariánsky
 ■ Znižuje spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov
■ Plánuje znížiť spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov
 ■ Neplánuje znížiť spotrebu mäsa a živočíšnych výrobkov

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS • Vytvorené pomocou Datawrapper

Nakupovanie rastlinných alternatív mäsa, syrov a mliečnych výrobkov

Prvýkrát bolo v tomto prieskume merané aj nákupné správanie respondentov/tiek a výsledky ukázali, že toto korešponduje s ich uvádzanými stravovacími návykmi. Približne 4 z 10 respondentov a respondentiek uviedlo, že ich domácnosť v roku 2019 nakupovala ako rastlinné alternatívy mäsa a údenín, tak aj syrov a mliečnych výrobkov.

Respondenti/ky odpovedali na otázku: „Ktoré z nasledujúcich potravín ste si kúpili Vy alebo Vaša domácnosť počas posledných 12 mesiacov a ako často?“ S tromi variantami:

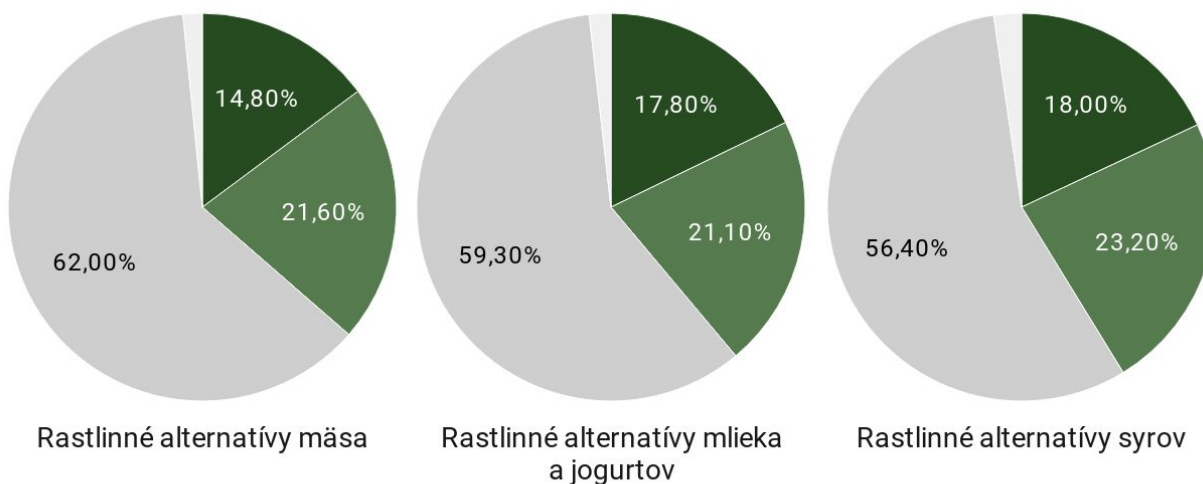

- „A. Rastlinné alternatívy mäsa a údenín (ako sú napríklad sójové párky a salámy, rastlinné burgre, rastlinné údeniny, tempeh, seitan, sójové kocky či sójové plátky, kukuřizek)”
- „B. Rastlinné alternatívy mlieka a jogurtov (ako napríklad sójové, ovsené, ryžové, pohánkové mlieko, sójové či kokosové jogurty, ryžový puding, zakysaný sójový nápoj, sójové latté, zmrzlina na báze orechových mliek)”
- „C. Rastlinné alternatívy syrov (ako napríklad rastlinné syry na báze kokosového tuku alebo orechov, tofu, roztierateľné rastlinné syry)”

Nakupovanie rastlinných alternatív

„Ktoré z nasledujúcich potravín ste si kúpili Vy alebo Vaša domácnosť počas posledných 12 mesiacov a ako často?”

■ 3 a viackrát ■ 1-2 krát ■ ani raz ■ nevie

Graf: Jem pre Zem • Zdroj: FOCUS, 2019 • Vytvorené pomocou Datawrapper

Rastlinné alternatívy mäsa a údenín

Pri rastlinných alternatívach mäsa a údenín uviedlo 21,6 % opýtaných, že si ich v domácnosti roku 2019 zakúpili 1-2 krát a 14,8 % uviedlo ich zakúpenie 3 a viackrát. **Rastlinné alternatívy mäsa a údenín si tak v roku 2019 zakúpilo aspoň raz 36,4 % domácností.**

Rastlinné alternatívy mlieka a jogurtov

Pri rastlinných alternatívach mlieka a jogurtov uviedlo 21,1 % opýtaných, že si ich v domácnosti roku 2019 zakúpili 1-2 krát, a 17,8 % uviedlo ich zakúpenie 3 a viackrát. **Rastlinné alternatívy mlieka a jogurtov si tak v roku 2019 zakúpilo 38,9 % domácností.**

Rastlinné alternatívy syrov

Pri rastlinných alternatívach syrov uviedlo 23,2 % opýtaných, že si ich v domácnosti roku 2019 zakúpili 1-2 krát a 18 % uviedlo ich zakúpenie 3 a viackrát. **Rastlinné alternatívy syrov si tak v roku 2019 zakúpilo 41,2 % domácností.**

Záver

Výsledky prieskumu ukazujú rastúci trend popularity rastlinného stravovania na Slovensku. Vidíme rast podielu ľudí stravujúcich sa vegánsky a vegetariánsky, rovnako ako aj tých, ktorí svoju spotrebu postupne znižujú alebo sa o jej znižovanie zaujímajú. Približne 4 z 10 domácností na Slovensku si v uplynulom roku zakúpili rastlinné alternatívy mäsa, syrov a mliečnych výrobkov. A čoraz viac môžeme vidieť popularitu znižovania spotreby mäsa a mliečnych výrobkov u mladých ľudí a ľudí s vysokoškolským vzdelaním. Tieto zistenia sú v súlade s vývojom v zahraničí a to ako u našich najbližších susedov tak aj vo zvyšku Európy, kde rastlinné stravovanie a znižovanie spotreby mäsa a živočíšnych výrobkov získava čoraz viac na popularite.